

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

Нестерова С. Використання EXCEL в управлінському обліку малого та середнього бізнесу	121
Петричко М. Національна економіка України в умовах воєнного стану та напрямки її відновлення	123
Пігош В. Державний фінансовий контроль в умовах воєнного стану: реалії та виклики	126
Реслер М. Вплив інформаційних технологій на ведення управлінського обліку	128

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Бочко О., Саган В. Соціально-відповідальний маркетинг в межах Індустрії 5.0	130
Гасуляк С. Роль інформаційних технологій в управлінні інноваційною діяльністю	131
Кампов Н., Касинець О. Інноваційні технології у діяльності санаторно-курортного господарства	133
Лизанець А. Розвиток кредитних спілок в Україні в умовах воєнного стану	136
Любіцева О., Сировець С. Використання геоінформаційних технологій в туризмі	139
Пугачевська К., Гейман Д. Інститути спільного інвестування: економіко-правовий аспект	142
Савчин Є. Інвестиційне забезпечення діяльності підприємств в кризових умовах	144
Семенчук В. Інвестиційно-інноваційна діяльність в Україні	145
Стегней М., Михальчинець Н. Стратегічний інноваційний розвиток територій в умовах реальних загроз	147
Черниченко Т. Політика стимулювання інноваційного розвитку на макроекономічному рівні	149

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Éva Szaboles, Sofiya Chovriy DIGITAL TRANSFORMATION OF HIGHER EDUCATION IN MODERN CONDITIONS	151
Атрощенко Т., Пинзеник О. Професійна компетентність керівника закладу дошкільної освіти: наукова дефініція та вимога сьогодення	153
Вербовський І., Кисла О. Цифрові технології в управлінні освітнім процесом: виклики та перспективи	155
Ільтьо Г. Цифрова компетентність в освітньому просторі	158
Клецун І. Комплексно-цільове управління неформальною освітою педагогів у системі науково-методичної роботи	159
Лібак Н., Молнар-Чатлош А. Підготовка майбутнього вчителя до роботи в новій українській школі	162
Миськів Г. Роль соціальних медіа у підвищенні ефективності навчання студентів	164
Орбан В., Яцура М. Досвід формування інформаційно-цифрової компетентності в закладах освіти Великої Британії	167
Товканець Г. Цифрова педагогіка у формуванні освітнього простору закладів вищої освіти	169
Товканець О. Інформаційно-середовищний підхід у розвитку здоров'язберігаючих компетентностей здобувачів освіти	172
Сідор Ю., Фенчак Л. Особливості планування та організації навчальної діяльності при змішаній формі навчання в умовах початкової освіти	174
Фізеші О., Фізеші Й. особливості фінансування закладів початкової освіти США та Канади	176
Швардак М. Процес прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	178

дівчаток (Girls Elementary Schools), початкові школи для хлопчиків (All Boys Elementary Schools), Coed початкові школи та інші [5, с. 90]. «Приватні школи, – наголошують Л. Ткаченко та О. Хмельницька, – дуже дорогі, але при цьому їхній рівень надвисокий – сучасне обладнання класів, лабораторії, спортивні комплекси, гуртожитки і власне найкращі викладачі» [2, с. 28]. Щодо управління освітою, то в Канаді воно максимально децентралізоване, кожна провінція має своє Міністерство освіти, свою систему освіти, а Міністри об'єднуються Радою міністрів освіти Канади, яка є консультативним органом [2, с. 32]. Відділи освіти провінцій визначають освітню політику відповідно до чинних законів провінцій, а Міністр освіти кожної провінції відповідає за встановлення політики у сфері освіти, зокрема: виділення коштів для провінцій та федеральних фондів, атестацію вчителів, забезпечення підручниками та бібліотечними послугами, надання статистичних даних про освіту [5, с. 90].

Отже, можемо констатувати наступне: розмір фінансування загальної середньої освіти, в тому числі й початкової, в США та Канаді має одні з найвищих показників у всьому світі. Переважна більшість закладів початкової освіти є державної форми власності. Високий рівень децентралізації зумовлює нерівномірний розподіл бюджетних видатків на освіту в різних штатах та освітніх округах у США та провінцій у Канаді. Також в обох досліджуваних країнах здобути початкову освіту можна й у приватних закладах, проте рівень оплати за навчання в таких закладах є достатньо високим.

Список використаних джерел:

1. Джеймс В. *Історія американської освіти: школа, суспільство і загальний добробут*. URL: <https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/documents/publication/HistoryAmerEdu.pdf>. Дата звернення: 23.10.2023 р.
2. *Реформування і модернізація освітніх систем країн світу XXI століття: монографія / за наук. ред. О.І. Шапран. Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018. 344 с.*
3. *Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. Бердянськ: БДПУ. 2022. 506 с.*
4. Фуллан М. *Сили змін. Вимірювання глибини освітніх реформ*. Львів: Вид-во «Літопис». 2000. 272 с.
5. Хомич О.О. *Досвід Канади щодо навчання учнів початкових класів у контексті розбудови нової української школи. Молодий вчений. № 8 (72). Серпень. 2019. С. 88-83.*

УДК 37.07:005.332.8

МАРІАННА ШВАРДАК

доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ПРОЦЕС ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ КЕРІВНИКОМ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Ефективне управління освітнім закладом спирається на виважені управлінські рішення, які ґрунтуються на ретельному аналізі, чітко окреслених цілях та врахуванні всіх аспектів, що впливають на функціонування освітнього середовища. Керівник закладу освіти, як стратегічний лідер, несе відповідальність за прийняття рішень, які спрямовують

установу на шлях успішного розвитку та забезпечують її відповідність місії, баченню та цінностям.

Прийняття управлінських рішень – це визначальний процес управлінської діяльності, оскільки формує напрямки діяльності організації та її окремих працівників. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від керівників освіти високого рівня компетентності, значних затрат часу, енергії та досвіду [1].

Теорію прийняття управлінських рішень досліджували Л. Бірман, Е. Маймінас, Н. Мала, О. Поляк, О. Тополенко, Є. Хриков та ін.

Процес прийняття управлінських рішень в освітньому контексті можна розділити на чітко окреслені етапи:

1. Визначення проблеми. На початковому етапі важливо чітко окреслити проблему, яка потребує вирішення, або можливість, яку слід реалізувати. Це може потребувати збору та аналізу даних, проведення досліджень, консультацій з зацікавленими сторонами, а також глибокого розуміння контексту, в якому функціонує заклад освіти.

2. Генерація альтернативних рішень. Керівник має генерувати якомога ширший спектр альтернативних рішень, застосовуючи креативні методи, такі як мозковий штурм, аналіз сценаріїв, або ж залучаючи до процесу фахівців з різних галузей.

3. Оцінка альтернатив. Кожна з альтернативних пропозицій підлягає ретельній оцінці з точки зору її потенційних наслідків, ресурсомісткості, відповідності цілям та стратегії розвитку закладу. На цьому етапі можуть бути корисними такі інструменти, як аналіз ризиків, оцінка впливу та порівняльний аналіз доходів та витрат. Важливо також збирати та враховувати думки зацікавлених сторін, таких як вчителі, здобувачі освіти, батьки.

4. Вибір оптимального рішення. На основі всебічної оцінки альтернатив керівник обирає те рішення, яке найкраще відповідає потребам та цілям закладу освіти, зважаючи на всі релевантні фактори та беручи до уваги власний досвід та інтуїцію.

5. Впровадження рішення. Ефективне впровадження прийнятого рішення потребує чіткої комунікації, планування, розподілу ресурсів, навчання персоналу та постійного моніторингу процесу. Важливо, щоб усі зацікавлені сторони були проінформовані та залучені до впровадження, а також мали можливість надати зворотний зв'язок та пропозиції [3].

6. Оцінка результатів. Необхідно проводити регулярну оцінку результативності прийнятого рішення, щоб визначити його ефективність та можливі недоліки. Це дозволяє керівнику навчатися на власному досвіді, вдосконалювати процес прийняття рішень у майбутньому та коригувати курс за потреби. Оцінка результатів може включати збір даних про вплив рішення на освітній процес, успішність здобувачів освіти, загальну атмосферу в закладі освіти, а також аналіз цієї інформації для виявлення сильних та слабких сторін прийнятого рішення.

На процес прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти впливають різноманітні фактори, які слід ретельно зважити:

- рішення мають ґрунтуватися на чітко сформульованій місії та баченні закладу, які визначають його основні цінності, цілі та стратегію розвитку на довгострокову перспективу [2];

- керівник зобов'язаний діяти в межах чинного законодавства та нормативно-правових актів, що регулюють сферу освіти;

- доступність фінансових ресурсів є суттєвим обмеженням, яке необхідно враховувати під час прийняття управлінських рішень. Керівник повинен оцінити витрати, пов'язані з кожним альтернативним рішенням, та співвіднести їх з бюджетом закладу;

- рішення завжди слід приймати з урахуванням потреб та інтересів здобувачів освіти. Це стосується забезпечення якісної освіти, сприяння розвитку критичного мислення та творчих здібностей, а також підготовки учнів до успішного майбутнього;

- під час прийняття рішень важливо враховувати потреби педагогічного колективу. Це стосується забезпечення професійного розвитку вчителів, створення сприятливого робочого середовища, надання необхідних ресурсів та підтримки;

- батьки є важливими стейкхолдерами закладу освіти. Залучення батьківської громади до процесу прийняття рішень може допомогти врахувати їхні інтереси та забезпечити підтримку під час реалізації впроваджених рішень [4].

Процес прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти є складним та багатогранним. Ефективне управління потребує системного підходу, який враховує усі впливові фактори, ґрунтується на аналізі даних та забезпечує залученість усіх зацікавлених сторін. Вміле прийняття управлінських рішень є невід'ємною складовою успішного функціонування закладу освіти та забезпечення якісної освіти для усіх школярів.

Список використаних джерел:

1. *Технологія прийняття управлінських рішень: метод. вказівки для студентів / уклад. О. В. Грибко; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків, 2023. 68 с.*

2. *Швардак М. В. Особливості прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти. Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: зб. тез доп. за матеріалами II міжнар. наук.-практ. конф. (Мукачево, 12–13 трав. 2022 р.). Мукачево: МДУ, 2022. С. 226–227.*

3. *Мала Н.Т. Управлінські рішення: класифікація та процес прийняття. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». Львів: Видавництво «Львівська політехніка». 2007. № 605. С. 20-24.*

4. *Shvardak M., Bozhynskyi N., Bozhynskyi B., Kondratenko N., & Marchenko H. Features of Management Decisions by the Head of an Educational Institution, Their Assessment in the Conditions of Crisis. Journal of Higher Education Theory and Practice. 2021. 21(14). 127-135.*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>